

J Henhold til Deres Excellences fornævnte Circulaire bleve navnlig de Gjenstande, som det særligt fremhæver, forhandlede ved Stiftets udvidede Landemøde. En fuldstændig Meddelelse om disse Forhandlinger skal tilstilles Ministeriet efter de tvende Secretaires redigerede Dptegnelser i Landemodsacten, men da Deres Excellence har gunstigt anmodet mig om at indsende Beretning til Ministeriet om bemeldte Forhandlinger tilligemed min egen Betænkning om Sagen, saa betimeligt, som det paa nogen Maade kan skee, undlader jeg ikke foreløbig at meddele nedenstaaende Dptegnelser om, hvad der ved Forhandlingerne især synes at egne sig til Deres Excellences Dmærksomhed:

Lirsdagen den 2den Juli Kl. 10^{1/2} forsamlede ca. 86 af Stiftets Geistlige sig i Cathedralkfolens Solemnitetsaal. Efterat Landemodets Forhandlinger vare indviede med Bøn og Psalmesang, gjorde jeg Forsamlingen bekendt med det ministerielle Circulaire til Biskopperne angaaende de kirkelige Spørgsmaal, som ønskedes behandlede ved det udvidede Landemøde samt med Lovforslaget angaaende Dpretelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken i den Skikkelse, som dette Forslag havde modtaget ved anden Behandling i Landstinget.

Derpaa forelagde jeg Forsamlingen det Spørgsmaal:

Antager Landemodet, at man hensigtsmæssigt kan raade Bod paa forhaanden værende kirkelige Brøst og Savn ved Dpretelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken?

Før Discussionen begyndte, bad jeg Landemodet lægge Mærke til, at Cultusministeren ikke havde forlangt dets Betænkning angaaende Pastor Birkedals Menighed i Ryslinge, hvorfor der ikke vilde være nogen Grund til under Forhandlingerne at berøre denne Menigheds Stilling, især da disse særlige Forhold have udviklet sig i et andet Stift.

Under Discussionen hævdede sig enkelte Stemmer til Bedste for Frimenigheder. Saaledes meente Sognepræsten i Randers, Pontoppidan, at der vistnok i hele Landet ikke fandtes nogen extensiv Trang til Dpretelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken, men Trangen var vistnok intensiv, hvor den fandtes. Han gjorde gjældende, at det vilde være rigtigt af Folkekirkens Styrelse at imødekomme denne Trang og afhjælpe den ved Dpretelse af Frimenigheder, forsaavidt den folkekirkelige Orden kunde tilstede det. Sognepræsten i Gjedvad, Madsen, tiltraadte Pontoppidans Anskuelse, som bleve angrebne af Forskjellige, der meente, at der hverken fandtes nogen extensiv eller intensiv Trang til Frimenigheder indenfor Folkekirken, og at en saadan Foranstaltning var i sig selv forkastelig og i sine Følger fordærvelig for den danske Folkekirke. Saaledes viste Provst Bram-Gab, i hvor høi Grad en saadan Foranstaltning vilde virke opløsende paa Folkekirken; Professor Langhoff antog, at Kirkens Brøst aldrig kunde læges, men kun forværres derved, at den skulde rumme 2 Hold Præster og Menigheder, hvoraf det ene Hold havde større Friheder og Rettigheder end det andet; hvor stor en Ven han end var af kirkelig Frihed, maatte han dog modsætte sig et saa kirkeopløsende Forslag. Den residerende Capellan ved Domkirken i Aarhus, Schjødt, antog, at der ingenlunde i Menigheder og Præster fandtes et saa magtigt aandeligt Liv, at det kunde bære og opfylde de overordentlige Fordringer, der maatte stilles til saadanne overordentlige Menigheder og Præster, der vilde arbejde under overordentlige Forhold. Provst Høegh-Guldberg meente, at Frikirker indenfor Folkekirken kun vilde fremkalde Tvedragt og Spaltning, og Pastor Søeborg meente, at et Lovforslag om Frikirker indenfor Folkekirken først burde komme frem og discuteres, naar Folkekirken havde faaet sin ved Grundloven lovede Forsatning.

Under Discussionen havde Pastor Pontoppidan gjort det Forslag, „at Landemodet skulde indgaae til Cultusministeren med Bøn om, at han vilde forelægge Rigsdagen et Lovforslag, hvorved Ministeren bemyndiges til ved særegne vanskelige Menighedsforhold at ordne disse